

Sprawa C-642/23

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

26 października 2023 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Landgericht Düsseldorf (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

16 października 2023 r.

Strona skarżąca:

Flightright GmbH

Strona pozwana:

Etihad Airways P.J.S.C.

Landgericht Düsseldorf (sąd okręgowy w Düsseldorfie, Niemcy)

Postanowienie

W sporze prawnym Flightright GmbH przeciwko Etihad Airways P.J.S.C.

22 izba cywilna Landgericht Düsseldorf (sądu okręgowego w Düsseldorfie, Niemcy)

w dniu 16 października 2023 r.

[OMISSIS]

postanowiła:

Postępowanie zostaje zawieszona.

Do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej kieruje się zgodnie z art. 267 akapit pierwszy lit. b), akapit trzeci TFUE następujące pytania prejudycjalne dotyczące wykładni prawa Unii:

1.

Czy art. 8 ust. 1 lit. a) w związku z art. 7 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004 należy interpretować w ten sposób, że pasażer wyraził ważną pisemną zgodę na zwrot kosztów biletu w formie bonów podróży i not kredytowych, jeżeli sam założył elektroniczne konto klienta za pośrednictwem strony internetowej linii lotniczej, na które mają być przekazywane bony podróży i noty kredytowe, bez potwierdzenia zgody na tego rodzaju zwrot kosztów własnoręcznym podpisem?

2.

W przypadku udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pierwsze pytanie prejudycjalne: Czy pasażer może odwołać raz ważnie wyrażoną zgodę na zwrot kosztów biletu lotniczego w formie bonów podróży i not kredytowych i ponownie zażądać spełnienia świadczenia poprzez płatność gotówką, jeżeli linia lotnicza nie zaksięguje obiecanych bonów podróży i not kredytowych na koncie klienta w ramach dalszego przebiegu sprawy?

Uzasadnienie:

I.

Cedentka posiadała potwierdzoną rezerwację na lot wykonywany przez pozwaną w dniu 7 września 2020 r. z Düsseldorfu przez Abu Dhabi (lot nr EY24) do Brisbane – Queensland (lot nr EY484). Rezerwacja obejmowała tzw. bilet open-return (bez określonej daty lotu powrotnego). Jednakże lot nr EY24, który miał być obsługiwany przez pozwaną, został odwołany. Całkowita cena przelotu jednego pasażera w obie strony wyniosła 1189,00 EUR. Cedentka dokonała zapłaty tej kwoty na rzecz organizatora wycieczek „free4Travel”.

Po tym, jak w lipcu 2020 r. organizator wycieczek ogłosił upadłość i nie zwrócił kosztów biletu, ojciec cedentki skontaktował się w jej imieniu z pozwaną. Pozwana zaproponowała mu formalną zmianę rezerwacji lotów w celu wygenerowania nowego kodu rezerwacji IATA. Ojciec cedentki zgodził się na to. Następnie ponownie skontaktował się on telefonicznie z pracownikiem centrum obsługi pozwanej i uzyskał obietnicę przyznania mil lotniczych wymienialnych na lot liniami Etihad w wysokości wartości dokonanej wpłaty (z dwuletnią datą ważności), dodatkowej rezerwacji kolejnych mil lotniczych o wartości 400,00 USD oraz dodatkowo noty kredytowej w wysokości kolejnych 5.000 mil Etihad Guest. W tym celu podróżni powinni byli utworzyć odpowiednie konto Etihad Credit, co też uczynili. Współpodróżny otrzymał następnie obiecane płatności, ale cedentka nie.

Pismem z dnia 16 marca 2021 r. powódka poinformowała pozwaną w imieniu ojca cedentki i współpodróżnego, który miał tę samą rezerwację, z kodem rezerwacji, że korzystają z prawa wyboru na podstawie art. 8 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 261/2004 i zażądała pełnego zwrotu kosztów biletów za wszystkie niezrealizowane odcinki podróży w terminie siedmiu dni.

W piśmie z dnia 13 sierpnia 2021 r. cedentka oświadczyła „z ostrożności”, że „życzy sobie zwrotu kosztów biletu zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. a) tiret pierwsze rozporządzenia nr 261/2004 i „ceduje swoje roszczenia o zwrot kosztów ponownie na Flightright GmbH” (powódkę w niniejszej sprawie).

W niniejszym postępowaniu powódka domaga się zwrotu całej ceny biletu na podstawie przeniesionych praw.

Pozwana kwestionuje prawo powódki do wniesienia pozwu.

Sąd rejonowy oddalił powództwo, uznając, że powódka może domagać się co najwyżej odszkodowania za poniesione koszty lotu do miejsca przeznaczenia, których wysokości w niniejszej sprawie nie określiła nawet po wezwaniu jej do tego przez sąd.

Powódka wniosła w odpowiednim terminie i formie odwołanie od wyroku sądu rejonowego.

W instancji odwoławczej wnosi ona obecnie o zmianę wyroku Amtsgericht Düsseldorf (sądu rejonowego w Düsseldorfie) z dnia 29 kwietnia 2022 r. [OMISSIS] i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 1.189,00 EUR wraz z odsetkami w wysokości pięciu punktów procentowych powyżej stopy bazowej od dnia 24 marca 2021 r.

Pozwana wnosi o utrzymanie w mocy wyroku pierwszej instancji.

II.

Uwzględnienie powództwa zależy od odpowiedzi na pytania przedstawione w sentencji postanowienia.

W szczególności:

1.

Powódka mogłaby być uprawniona do zwrotu kosztów biletu w wysokości 1189,00 EUR zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. a), art. 7 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004.

a) Zgodnie z art. 5, art. 8 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 261/2004, w przypadku odwołania częściowego lotu pasażer jest zasadniczo uprawniony do zwrotu kosztów biletu za części nie odbytej podróży. W przypadku jednolitej rezerwacji do „części nie odbytej podróży” zalicza się – tak jak w tym przypadku – zarówno

loty tam, jak i z powrotem ([OMISSIS] zobacz również wytyczne interpretacyjne Komisji Europejskiej z dnia 10 czerwca 2016 r., C(2016) 3502, wersja ostateczna, pkt 4. b. oraz wytyczne interpretacyjne Komisji Europejskiej – COVID-19 z dnia 18 marca 2020 r., C(2020) 1830, wersja ostateczna, pkt 3.2. c.). Pojęcie „podróży” w pojęciu „części podróży” jest szersze niż pojęcie „lotu” w rozumieniu rozporządzenia nr 261/2004. Pojęcie „lot” należy interpretować w ten sposób, że oznacza on co do istoty operację transportu lotniczego, stanowiąc tym samym w pewien sposób „odcinek” tego transportu, obsługiwany przez przewoźnika lotniczego, który wytycza swoją trasę. Pojęcie „podróż” odnosi się natomiast do osoby pasażera, który wybiera miejsce przeznaczenia i udaje się do niego lotami obsługiwany przez przewoźnika lotniczego. Podróż, obejmująca normalnie część „do miejsca przeznaczenia” i „z powrotem” jest wyznaczona przede wszystkim osobistym i indywidualnym celem przemieszczenia się (zobacz wyrok Trybunału z dnia 10 lipca 2008 r. – C-173/07 [OMISSIS]). Odcinki podróży nieodbyte z powodu odwołania pierwszej części lotu do miejsca przeznaczenia obejmują zatem zarówno pozostałą część lotu do miejsca przeznaczenia, jak i cały lot powrotny. Wbrew stanowisku sądu rejonowego nie ma zatem znaczenia okoliczność, że powódka nie była w stanie określić kwotowo kosztów poniesionych za przelot do miejsca przeznaczenia. Roszczenie dotyczy zwrotu całkowitych kosztów biletu, w tym przypadku w wysokości 1189,00 EUR.

b)

Wątpliwe jest jednak, czy roszczenie powinno zostać całkowicie odrzucone, ponieważ cedentka, reprezentowana przez swojego ojca, skorzystała już z prawa wyboru zwrotu kosztów biletu wobec pozwanej zgodnie z art. 8 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004 w takim zakresie, że płatność miała zostać dokonana w formie not kredytowych. Zgodnie z zeznaniami świadka, podróżna po konsultacji z pozwaną założyła konto Etihad Credit, na które miały zostać przelane mile lotnicze w wysokości wartości dokonanej płatności, dodatkowe mile lotnicze o wartości 400,00 USD oraz kolejne 5.000 mil Etihad Guest. Konto to założyła samodzielnie drogą elektroniczną za pośrednictwem strony internetowej pozwanej. Powstaje pytanie, czy samodzielne utworzenie konta Etihad Credit, na które, po odpowiedniej komunikacji i uzgodnieniu pomiędzy pasażerem a obsługującym przewoźnikiem lotniczym, ma zostać zaksięgowany kredyt mil lotniczych w wysokości wartości dokonanej płatności, dodatkowe rezerwacje mil lotniczych o wartości 400,00 USD oraz dodatkowe 5.000 mil Etihad Guest, należy rozumieć jako „pisemną zgodę” w rozumieniu art. 7 ust. 3 rozporządzenia nr 261/2004 w ramach autonomicznej wykładni tego pojęcia zgodnie z prawem Unii, czy też zgoda pasażera wymaga własnoręcznego podpisu, zgodnie z wymogami normy krajowej § 126 BGB [niemieckiego kodeksu cywilnego].

Trybunał orzekł wprawdzie, że art. 31 ust. 2 i 3 konwencji montrealskiej należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie temu, aby wymóg formy pisemnej uznać za spełniony, w sytuacji gdy przedstawiciel przewoźnika lotniczego zapisuje za wiedzą pasażera zgłoszenie szkody albo na papierze, albo

elektronicznie poprzez wprowadzenie go do systemu informatycznego tego przewoźnika, pod warunkiem że pasażer ten może zweryfikować prawidłowość treści skargi, która została zapisana i wprowadzona do tego systemu, a w stosownym wypadku poprawić, uzupełnić lub całkowicie zmienić jej treść przed upływem terminu przewidzianego w art. 31 ust. 2 tej konwencji (zobacz wyrok Trybunału z dnia 12 kwietnia 2018 r. – C-258/16, pkt 47). Własnoręczne złożenie podpisu nie jest wymagane w tym zakresie. Nie zostało jednak jeszcze wyjaśnione, czy ta szeroka wykładnia może być również stosowana do rozporządzenia nr 261/2004.

2.

Jeśli na pierwsze pytanie zostanie udzielona odpowiedź, że „pisemna zgoda” nie wymaga własnoręcznego złożenia podpisu przez pasażera, ale że samodzielne utworzenie konta użytkownika w celu otrzymywania not kredytowych jest również wystarczające, pojawia się kolejne pytanie, czy pasażer może odwołać swoje prawo wyboru i ponownie zażądać zwrotu kosztów biletu w gotówce, jeśli, tak jak w tym przypadku, obsługujący przewoźnik lotniczy nie dokonuje zaksięgowania noty kredytowej pomimo odpowiedniej umowy.

Również ta kwestia nie została dotychczas – o ile wiadomo – (ostatecznie) wyjaśniona przez sądy Unii, w związku z czym należało ją przedłożyć Trybunałowi w celu wydania orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

III.

[OMISSIS]